

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง การดำเนินงานของร้านหนังสือเช่าในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาในการดำเนินงานของร้านหนังสือเช่า ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง โดยการใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้ประกอบการร้านหนังสือเช่า ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 18 ราย ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ผลการศึกษาพบว่า ร้านหนังสือเช่าในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ดำเนินงานในลักษณะกิจการเจ้าของคนเดียว มีระยะเวลาที่ดำเนินธุรกิจไม่เกิน 5 ปี อาคารที่ใช้ดำเนินธุรกิจเป็นตึกแถวขนาด 1 ห้อง โดยการเช่าอาศัย ทำเลที่ตั้งของร้านนิยมอยู่ใกล้สถานศึกษา ตลาดสดและอยู่ในแหล่งชุมชนหนาแน่น ส่วนใหญ่เปิดให้บริการวันละ 12 ถึง 13 ชั่วโมง

ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อด้านการตลาดมากที่สุด รองลงมาคือด้านการผลิตและปฏิบัติการ ด้านการจัดการและบุคลากร ด้านบัญชีและการเงิน และด้านระบบสารสนเทศ ตามลำดับ

ด้านการจัดการและบุคลากร ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการวางแผนล่วงหน้า โดยเป็นแผนระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี การจัดองค์การเป็นองค์การขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีพนักงานจำนวน 2 คน ดำเนินงานโดยเจ้าของกิจการเอง การจัดหาบุคลากรเข้าทำงานส่วนใหญ่มาจากญาติพี่น้องหรือเพื่อน ส่วนใหญ่ไม่มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของพนักงาน การจ่ายค่าตอบแทนการทำงาน ส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างรายเดือน โดยพิจารณาจากความสามารถในการจ่ายของกิจการเป็นสำคัญ และส่วนมากไม่มีการให้สวัสดิการในการจ้างพนักงาน

ด้านการผลิตและปฏิบัติการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ซื้อหนังสือจากร้านจำหน่ายหนังสือ โดยได้รับส่วนลดเฉลี่ย 10-15 เปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่จะซื้อสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง การคัดเลือกหนังสือจะดูจากความนิยมในการอ่านของผู้เช่าเป็นหลัก หนังสือก่อนให้เช่าจะทำการหุ้มปกพลาสติกและเย็บสันปกด้วยที่เย็บกระดาษ หากหนังสือเสียหายหรือสูญหายจะปรับผู้เช่าตามอัตราที่แต่ละร้านกำหนด หนังสือเก่าที่ลูกค้าไม่นิยมแล้วส่วนใหญ่จะบริจาคหรือแจกจ่ายให้กับคนรู้จัก

ด้านการตลาด ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ หนังสือที่ได้รับความนิยมในการเช่าสูงสุดคือ หนังสือการ์ตูน และเป็นหนังสือประเภทเดียวที่ทุกร้านมีให้บริการ กำหนดอัตราค่าเช่าหนังสือจะกำหนดจากราคาหนังสือเป็นหลัก การจัดเรียงหนังสือจะจัดเรียงตามประเภทของหนังสือ และตามสำนักพิมพ์ ในการเช่ามีทั้งที่ไม่ต้องเป็นสมาชิกและต้องเป็นสมาชิก ร้านที่ไม่มีสมาชิกมีทั้งหมด 5 ร้าน ส่วนร้านที่มีสมาชิกมีทั้งหมด 13 ร้าน โดยมีจำนวนสมาชิกส่วนใหญ่มากกว่า 500 คน ร้านค้าส่วนใหญ่มีลูกค้าต่อวัน 21 – 40 คน ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการใช้สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่วนที่มียินยอมใช้ใบปลิว แผ่นพับ และป้ายโฆษณาหรือป้ายผ้า ร้านค้าส่วนใหญ่ไม่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ส่วนที่มีการลดราคาค่าบริการ และการแจกของแถม มากที่สุด

ด้านบัญชีและการเงิน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้เงินลงทุนเบื้องต้นไม่รวมมูลค่าอาคารและที่ดินน้อยกว่า 100,000 บาท โดยแหล่งเงินทุนส่วนใหญ่มาจากเงินทุนของเจ้าของ มีเงินทุนหมุนเวียนต่อเดือนโดยประมาณ 10,001 – 30,000 บาท ในการจัดทำบัญชี สถานประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชีเองโดยใช้สมุดบันทึก การจัดทำงบการเงินมีเพียงงบกำไรขาดทุนเท่านั้น ส่วนงบดุลและงบกระแสเงินสดไม่มีรายใดจัดทำ และส่วนใหญ่ไม่มีการจัดทำงบประมาณล่วงหน้า ในการชำระค่าสินค้า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ชำระค่าสินค้าเป็นเงินสดเต็มจำนวน

ด้านระบบสารสนเทศ ผู้ประกอบการมีการจัดเก็บข้อมูลในเอกสารเข้าแฟ้มและสมุดบันทึกเท่ากับการจัดเก็บด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ประเภทข้อมูลที่จัดเก็บส่วนมากคือ ข้อมูลสินค้าในร้าน ทุกร้านมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่มีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ และส่วนน้อยที่มีการปรับปรุงบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ สถานประกอบการส่วนใหญ่คือ 13 ราย มีเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ใช้งาน และส่วนน้อยจำนวน 5 ราย ไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์

ปัญหาในการดำเนินงาน พบว่า ผู้ประกอบการประสบปัญหาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาด้านการผลิตและปฏิบัติการ รองลงมาคือ ปัญหาด้านการตลาด อันดับสามคือ ปัญหาด้านการจัดการและบุคลากร อันดับสี่คือ ปัญหาด้านบัญชีและการเงิน และอันดับสุดท้ายคือ ปัญหาด้านระบบสารสนเทศ